

RAPORT

privind activitatea

Secției Științe Agricole

în anul 2015

ÎN CADRUL SECȚIEI ȘTIINȚE AGRICOLE ACTIVEAZĂ

- 1. Universitatea Agrară de Stat din Moldova**
- 2. Institutul de Tehnică Agricolă "Mecagro"**
- 3. Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare**
- 4. Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”**
- 5. Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”**
- 6. Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului "Nicolae Dimo"**
- 7. Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară**
- 8. Centrul pentru Cercetarea Resurselor Genetice Acvatice «ACVAGENRESURS» a Î.S. "Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor"**

Numărul proiectelor, total	38
Instituționale	25
inclusiv: fundamentale	3
aplicative	22
Proiecte din cadrul programelor de stat	1
Transfer tehnologic	3
Proiecte pentru procurarea echipamentului	1
Proiecte independente pentru tineri cercetători	2
Proiecte/granturi internaționale	6
Bilaterale	5
Proiecte RM – Ucraina - România	1
Alte proiecte/granturi (de specificat)	

Potențialul științific

Cercetători științifici		438
Doctori habilitați		38
Doctori în științe		144
Cercetători științifici până la 35 de ani		118
Doctoranzi		34

Finanțarea Secției Științe Agricole

Alocații bugetare, ml lei	100,630
Cheltuieli de bază, ml lei	43,165
Contracte cu agenți economici	326
Mijloace speciale și alte surse de finanțare (cofinanțare), ml lei	57,465

Pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare

Teze de doctor susținute în anul de referință

12

Teze de doctor habilitat susținute în anul de referință

1

Activitatea editorială

Numărul publicațiilor, total	830
Monografii	14
Manuale și ghiduri	18
Articole în reviste recenzate naționale, total	397
Articole în reviste recenzate naționale categoria A	-
Articole în reviste recenzate naționale categoria B	42
Articole în reviste recenzate naționale categoria C	96
Articole în alte reviste naționale / culegeri	274
Articole în reviste cu factor de impact	23
Articole în alte reviste și culegeri internaționale	218
Teze la conferințe internaționale	75
Brevete de invenție	21

Eficiența cercetărilor

Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la unitate de cercetător științific	1,9
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la fiecare 100.000 de lei alocați pentru cercetare	19,3
Numărul de cercetători științifici până la 35 de ani, raportat la numărul total de cercetători, %	26,94
Resursele extrabugetare internaționale (mijloace speciale și alte surse de finanțare (cofinanțare)), raportate la alocațiile de la bugetul de stat (%)	133,13

S-a menținut și multiplicat Genofondul Național al viței de vie, care constituie în prezent:

Componența Genofondului	Numărul de genotipuri pentru			Genotipuri apirene	Specii, portaltoi, HDP, hibrizi	Total	
	masă	vin	mixt			Nr genotipuri	Suprafața ha
Colecția ampelografică	741	1338	247	60	157	2542	13,8
Cîmpul de acumulare	30	22		2		54	0,8
Cîmpul de hibrizi							1,6
Cîmpul de comparație	12	14		18	109	153	7,6
Cîmpul de încercare și omologare	12	8		14	140	174	6,0
Cîmpul de micromultiplicare	2	4		3		9	1,1
TOTAL	797	1386	247	97	405	2932	31,3

S-au efectuat investigații în cadrul Fondului național genetic al speciilor pomicele și de arbuști

Specia	Specii sălbatice	Soiuri		Hibrizi		Suprafața ha
		În colecție	Inclusiv autohtone	De perspectivă	În livezile de selecție	
Sămînțoase (măr,păr,gutui,pr un..)	18	767	34	1294	14191	56,92
Sîmburoase (piersic, cireș.vișin...)	4	931	26	97	6884	42,5
Nucifeer (nuc, migdal)	2	139	9	59	949	34,1
Produs material săditor	3	112	-	16	-	6,27
Culturi bacifere	7	128	-	-	-	4,03
Plantații cu soiuri devirozate	-	-	-	-	-	5,5
Plantații mamă de specii pomicele	-	-	-	-	-	9,8 ₁₀
TOTAL	34	2077	69	1466	22024	159,12

Cercetarea Fondului genetic al animalelor de prăsilă

IP IȘPBZMV

Specia	Rase	Efectivul matcă, cap	Tineret pentru reproducție	Masculi reproductori
Bovine	Tipul Moldovenesc al rasei Bălțată cu Negru; Roșie estonă Holstein (selecție Olandeză); Simmental (selecție Germană)	102	88	-
Ovine	Karakul de tip moldovenesc; Țigaie de tip moldovenesc Metiși pentru lapte F1-50% (♂Bethaimer x ♀Țigaie) Metiși pentru lapte F2-25% ; (♂Bethaimer x ♀Țigaie) x ♂Țigaie; Metiși pentru carne F1-50% (♂Suffolk x ♀Țigaie); Metiși pentru carne F2-25% (♂ Suffolk x ♀Țigaie)x ♂Țigaie	379	301	16
Iepuri de casa	Neozeelandez alb (rasă de carne); Neozeelandez roșu (rasă de carne); Californian (rasă de carne); Negru roșcat (rasă mixtă)	74	183	26
TOTAL		555	572	42

**CARE SUNT
CELE MAI
ELOCVENTE
REZULTATE
ÎN ANUL 2015 ?**

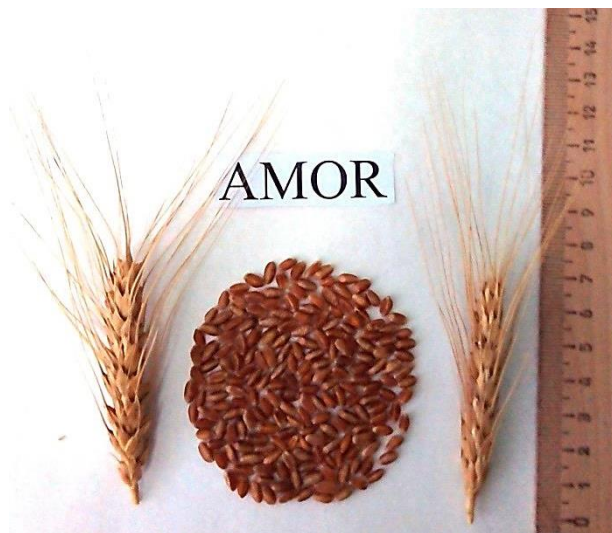
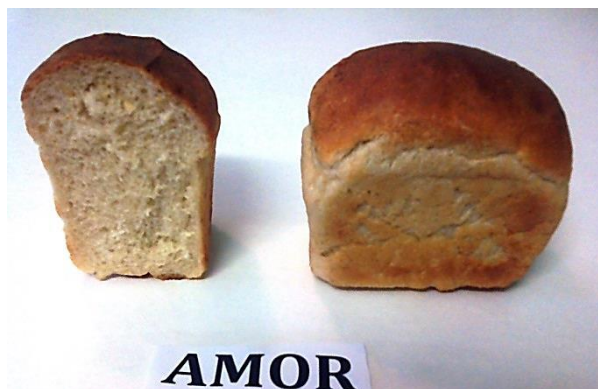
Soi de grâu comun de toamnă omologat *AMOR* (Bț-26-15)

Autorii: A. Postolati, L. Găina, T. Serghei, A. Pleșca

Elaborarea prezintă un soi nou de grâu de toamnă. Soiul Amor este creat prin metoda hibridării interspecifice și selecției individuale a plantei de elită din populația hibridă (Porada × Gabriela) × Kuialnik. Varietatea eritrospermum, aparține grupului de soiuri intensive a ecologiei de stepă.

Talia medie a plantei este de 93 cm și posedă rezistență bună la cădere. Conform longevității perioadei de vegetație aparține grupului soiurilor semiprecoce, cu rezistență bună la secetă și rugină brună.

Nivelul de producție în anii de studiu în cultura comparativă principală pe ogor negru 2013-2015 constituie în medie 6,38 t/ha, iar surplusul de producție constituie 1,26 t/ha comparativ cu martorul Kuialnik.

Institutul de Fitotehnie „*Porumbeni*”

PORUMBENI 383

Autori:

MĂRZA Vitalii, VANICOVICI Nicolai, PRITULA Grigorii, ROTARI Alexandru, PARTAS Eugenia, FRUNZE Ion, , ȘTIRBU Valentin, LEBEDIUC GH., CIOBANU Valentin, BRUMA S. POJOGA V. Veresceac A.

Hibrid intensiv de porumb, semitimpuriu (FAO 390), destinat pentru cultivare la boabe în toate zonele Republicii Moldova.

Hibridul a fost creat prin încrucișarea formei materne „Renata C” cu forma paternă 922 CRf. Este rezistent la cădere, tolerant la boli și dăunători. Hibridul Porumbeni 383 este dotat cu stabilitate înaltă a producției de boabe și siloz, având un potențial în zonele de cultivare de 14-15 tone boabe la ha, fiind mai superior hibridilor existenți cu 1-2 t/ha boabe. În condițiile aride ale anului 2015 în Moldova a fost obținută o producție de 7,0 tone. În premieră a fost începută implementarea în producere. A fost menționat cu medalia de aur la expoziția „Pro-invent” din Cluj-Napoca în anul 2015. Pentru anul 2016 va fi transmis la testări oficiale în România.

Institutul de Fitotehnie „*Porumbeni*”

PORUMBENI 310

Autorii:

Musteața Simion, Borozan Pantelimon, Nujnaia Larisa, Rusu Ghenadie, Mistreț Silvia, Criucicov Nina, Pojoga Vasile, Maticiu Vasile, Știrbu Valentin, Bruma Serghei, Rotari Eugen.

Hibrid simplu semitimpuriu, FAO 300 cu potențial înalt de producție, inclus în Catalogul Soiurilor de plante a Moldovei pentru anul 2015 și studiat 2 ani în rețeaua de Stat a României.

Hibridul este destinat pentru cultivare la boabe în toate zonele R. Moldova. Posedă vigoare în faza inițială de creștere, rezistență la secetă, cădere și frângerea tulpinilor. Planta de talie medie, știulete de formă cilindrică. Hibridul manifestă performanță comparativ cu hibridii aflați în producere. Formele parentale permit obținerea semințelor calitative în loturi de hibridare comerciale. În condițiile aplicării unei tehnologii de cultură adecvate, hibridul respectiv realizează producții de 12 – 14.0 t/ha. Rezultatele testării oficiale din România presupun includerea în Registrul de Stat pentru anul 2016 fiind la nivel după producția de boabe cu martorii firmei Pioneer și cu umiditatea mai scăzută în bob.

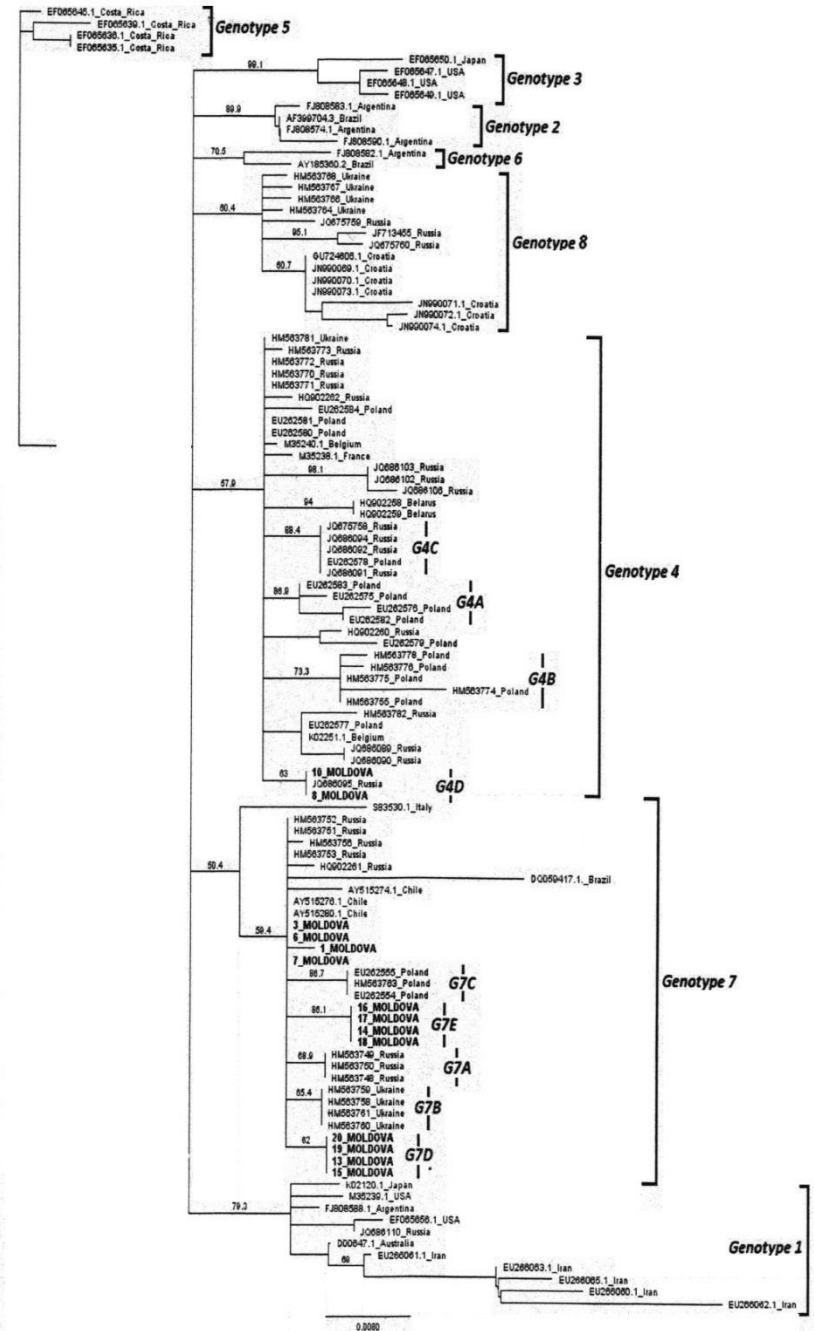
A fost menționat cu medalia de aur la expoziția „Pro-invent” din Cluj-Napoca în anul 2015.

Genotipurile Virusului Leucozei Bovine la animalele crescute în Republica Moldova

Autori: Moscalic Roman, Balov Svetlana, Gangal Nicolae

Elaborarea ține de domeniul medicină veterinară, în special virusologie. Identificarea genotipurilor și legăturilor filogenice ale virusului leucozei bovine, este realizată în premieră pentru Republica Moldova, fiind efectuat prin utilizarea metodei reacției molecular-biologice - PCR în colaborare cu PIwet (Polonia) - Institut pentru Medicina Veterinară (or. Pulava). Izolarea, amplificarea genei „env” a demonstrat că virusul leucozei la bovinele crescute în R. Moldova, aparține celor 2 serotipuri (al 4-lea și al 7-lea) fiind de genotipuri - 4D, 7D și 7E.

Dendrograma de identificare a virusului leucozei bovine în republică, demonstrează identitatea acestora cu genotipurile din Germania, Polonia, Rusia de unde, probabil, au fost importate animalele infectate cu VLB pe teritoriul R. Moldova

HORTICULTURĂ

- A fost înființată o experiență cu 20 de soiuri de cătină albă din cele mai valoroase, omologate în România, Ucraina, Federația Rusă, Germania.
- S-au obținut date experimentale despre creșterea plantelor în primul an de vegetație în funcție de soi, distanța de plantare și sistemul de conducere și tăiere.

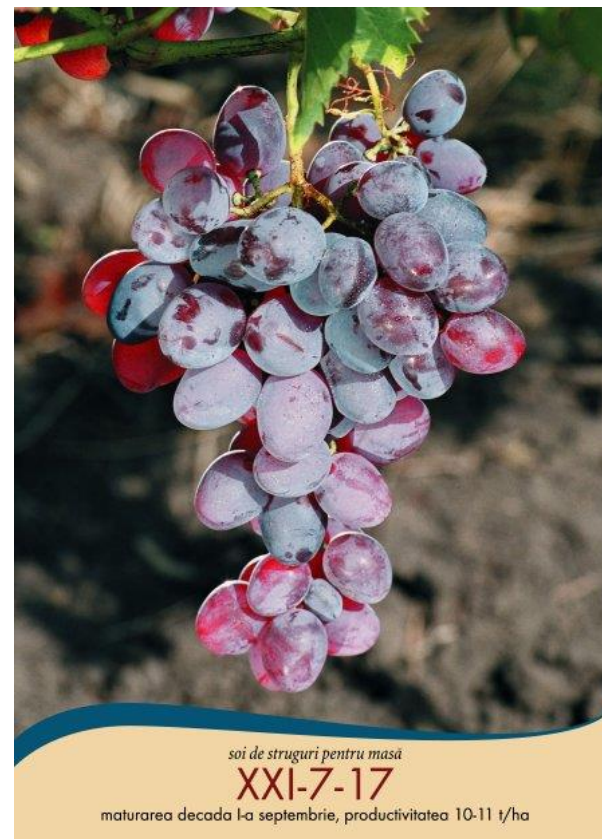

- **Soi de struguri pentru masă TUDOR**

Autori:T.Olaru,T.Cazac,N.Guzun,M.Țipco

- **Vigoarea butucului mijlocie spre mare.**
- **Floarea hermafrodită, struguri cilindro-conici, de mărime mijlocie la mare cu greutatea de 350-450g mediu compact.**
- **Bobul foarte mare 7,0-12,0g cu pieliță groasă roșie aprinsă, pulpa semicrocantă cu gust plăcut.**
- **Maturitatea strugurilor se realizează în a III decadă a lunii septembrie.**
- **Nota de degustare 8,3-8,4 puncte.**
- **Productivitatea de 11-13t/ha.**
- **Avantaj: Rezistență sporită la iernare și la bolile criptogamice, strugurii se păstrează 3-4 luni, transportabil.**
- **Soi omologat în 2015**

Tudor

Soiul de ardei dulce *Inovator*

Autorii: *Iliev P., Ilieva I., Strelețcaia A., Chisnicean V., Vasilachi I.*

Elaborarea prezintă un soi nou de ardei dulci, creat prin metoda hibridării (între soiurile *Podarok Moldovî x Lumina*) și selecției individuale a plantei de elită din populația hibridă. Soiul se caracterizează printr-o productivitate sporită de aproximativ 15-20% față de martor, precocitate semitimpurie. Planta este de talie medie (45-50 cm), cu fructe mari (130-170 g), forma fructului – conică cu 2-3 loburi, grosimea pericarpului – 4-5 mm, culoarea în stare tehnică – verde deschisă, în stare biologică – roșie, conținutul de vitamina C – 175 mg%, calități culinare și gustative - bune.

Soiul este rezistent la cultivare în condiții de stres termohidric. Soiul este omologat pentru anul 2016.

Studiul agrochimic al solurilor și recomandări de aplicare a îngrășămintelor în scopul obținerii recoltelor scontate a culturilor de câmp în gospodăria agricolă SRL “Climăuți Agro”, raionul Dondușeni.

Autor : dr. Vasile Lungu, șef laborator Agrochimie

A fost realizat studiul privind optimizarea regimurilor nutritive și indicilor agrochimici ai solurilor în urma aplicării îngrășămintelor minerale. Rezultatele experimentale obținute au fost utilizate la perfecționarea metodelor și procedeele de aplicare a îngrășămintelor, sistemelor de fertilizare a culturilor agricole funcție de sol, criteriilor de evaluare agronomică, economică și ecologică a aplicării îngrășămintelor și recomandărilor privind aplicarea fertilizanților pe solurile asolamentelor de câmp pentru obținerea recoltelor scontate și protecția mediului ambiant în condițiile agriculturii durabile.

Elaborarea a fost implementată pe terenurile agricole ale SRL “Climăuți Agro” din com. Climăuți, r-l Dondușeni, pe o suprafață de 7000 ha.

Efectul economic – 845 lei/ha.

Tocator de lemne cu două camere

Tocatorul de lemne cu două camere conține un cadru, pe care este montat un corp, spațiul căruia este despărțit în două camere – camera de așchiere și camera de măcinare;

Caracteristici tehnice și economice, încercări experimentale

Productivitatea, kg/h	400...600
Numărul de camere de fărâmițare	2
Compoziția fracționară,%, până la 5mm peste 5mm	nu mai puțin de 99 nu mai mult de 1
Puterea, kW	52,2
Dimensiuni de gabarit, mm : (LxBxH)	2980x1900x1500

Încercările exploataționale a toculatorului au fost efectuate în S.R.L. „Podgoreni”, comuna Lingura, r-ul Cantemir.

Mașina de stropit tractată SLV-2000 CR.

Este destinată pentru combaterea bolilor și dăunătorilor din plantațiile vivace (livezi cu înălțimea de până la 7 m și distanța între rânduri de până la 6 m, livezi intensive și super intensive, vii cu înălțimea de până la 1,8 m și distanța între rânduri 2,5 m și mai mult).

Caracteristici tehnice și economice, încercări experimentale

Productivitatea într-o oră timp util, ha/h

- livadă (distanța între rânduri 4 m) 2,4 - 6,4
- vie (distanța între rânduri 3 m) 3,6 - 7,2

Viteza de lucru de mișcare, km/h.....6 - 8

Norma consumului de lichid de lucru, l/min.....200-1500

Presiunea de lucru în sistemul de refulare, MPa.....3,5

Masa netă a mașinii, kg.....980

Dimensiuni de gabarit, mm, (LxBxH).....4600x1700x2600

Au fost efectuate încercările de recepție.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ИНСТИТУТ СЕЛОВОДСТВА, ВИНОГРАДАРСТВА, ВИНОДЕЛИЯ И ПИЩЕВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ДАДУ К.Я. ВОНДАРЕНКО С.Г.

ИСТОРИЯ НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ ПО ВИНОГРАДАРСТВУ И ВИНОДЕЛИЮ В МОЛДОВЕ

Кишинев • 2015

Borisl GAINA • Eugeniu ALEXANDROV

PAGINI DIN ISTORIA ȘI ACTUALITATEA viticulturii

Роман Москалик
Николай Гангал
Светлана Балова

Искоренение лейкоза крупного рогатого скота - современная реальность

Сборник научных трудов

LAP LAMBERT Academic Publishing

USAID

TEHNOLOGIA DE PRODUCERE A STRIGURILOR DE MASĂ

Manual tehnologic

ACED

Chișinău

Ghid privind conservarea și utilizarea rațională a umidității din sol

Chișinău, 2015

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE AL REPUBLICII MOLDOVA
ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI
IP INSTITUTUL DE CERCETĂRI PENTRU CULTURILE DE CÂMP „SELECTIA”

MATERIALELE CONFERINȚEI ȘTIINȚIFICO-PRACTICE „REZULTATELE CERCETĂRILOR LA CULTURA PLANTELOR DE CÂMP ÎN REPUBLICA MOLDOVA”

Republica Moldova, BĂIU, 19 Iunie 2015

Chișinău • 2015

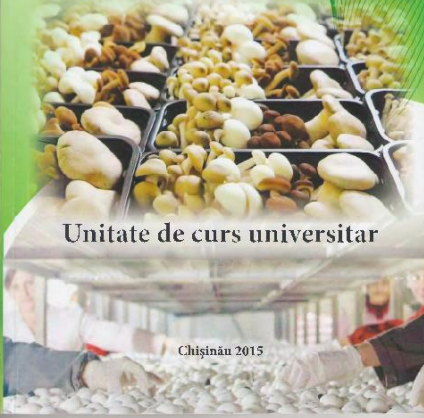
UNIVERSITATEA AGRARĂ DE STAT DIN MOLDOVA
CATEDRA DE LEGUMICULTURA

Vladimir Andrieș

CULTURA CIUPERCILOR

Unitate de curs universitar

Chișinău 2015

Создание новых типов цыгайских и каракульских овец в Молдове

Разведение овец

Palmarium academic publishing

Impedimente

- **Activitatea Secției Științe Agricole în anul 2015 s-a desfășurat în condiții de criză financiară austeră și un climat tensionat în comunitatea științifică agrară, care au condiționat mai multe impedimente în realizarea proiectelor de cercetare. Reducerea în continuare a finanțării bugetare, stoparea în a doua jumătate a anului finanțarea articolelor ce țin de procurarea echipamentului științific, efectuarea reparațiilor capitale și profilactice, procurarea materialelor și reagenților, deplasări în teritoriu și peste hotare, au avut un impact negativ asupra calității investigațiilor preconizate.**

Probleme cheie

- **Problema de bază** cu care se confruntă instituțiile științifice din cadrul Secției este finanțarea bugetară limitativă.
- **Rămân nesoluționate și problemele** ce țin de returnarea stațiilor experimentale în cadrul instituțiilor, activitatea nesatisfăcătoare a școlilor doctorale, odată cu trecerea acestora în cadrul Ministerului Educației, încălzirea blocurilor de laboratoare în perioada rece a anului, menținerea genofondului de plante și animale, atragerea și ancorarea durabilă a cadrelor tinere în activitatea de cercetare-inovare,, etc.
- **Menționăm și îngrijorarea colectivelor** față de reforma instituțiilor de profil agricol inițiată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, elaborarea căreia a fost finanțată din diferite granturi, și precum că susținută de Uniunea Europeană, care, cu regret, nu insuflă optimism în rândurile savanților și specialiștilor din cadrul științelor agricole.

Obiective pentru anul 2016

- **Obiectivul major pentru anul 2016** constă în mobilizarea și coordonarea potențialului științific la realizarea proiectelor de cercetare și crearea oportunităților benefice privind elaborarea suportului științific întru asigurarea securității și siguranței alimentare a țării.
- **Deziderate importante** țin de returnarea terenurilor experimentale în cadrul instituțiilor de cercetare, eficientizarea activității școlilor doctorale de profil agricol, întreprinderea, în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, a unor măsuri concrete de extensivă rurală și transfer tehnologic, fortificarea acțiunilor de încadrare mai activă a cercetătorilor științifici în proiectele europene oferite de Programul de Cercetare și Inovare al Uniunii Europene „ORIZONT 2020”, atragerea și menținerea tineretului în cercetare, realizarea cu succes a Planului de acțiuni al AȘM privind pregătirea și desfășurarea manifestărilor prilejuite de aniversarea a 70-a de la crearea primelor instituții de cercetare și a 55-a de la inaugurarea și fondarea Academiei de Științe a Moldovei.

**Va
multumim
pentru
atentie**